

ISPAȚII VECTORIALE

Năstăruș Andrei
134

DEFINIȚIE

O mulțime $V \neq \emptyset$ se numește spațiu vectorial peste K (sau K -spațiu vectorial V) dacă pe V se poate defini o operație algebrică internă

$$(x, y) \in V \times V \xrightarrow{+} x + y \in V \text{ (adunarea vectorilor)}$$

împreună cu care V are o structură de grup abelian, adică îndeplinește axiomele:

- $x + y = y + x, \forall x, y \in V$
- $(x + y) + z = x + (y + z), \forall x, y, z \in V$
- $\exists 0_V \in V$ a.i. $x + 0_V = x, \forall x \in V$
- $\forall x \in V, \exists -x \in V$ a.i. $x + (-x) = 0_V$

precum și o operăție algebrică externă

$$(\lambda, x) \in K \times V \rightarrow \lambda \cdot x \in V \text{ (înmulț. cu scalaru)}$$

a. i. să îndeplinească axiomele

- $(\lambda + \beta) \cdot x = \lambda \cdot x + \beta \cdot x \quad \forall \lambda, \beta \in K, \forall x \in V$
- $\lambda \cdot (x + y) = \lambda \cdot x + \lambda \cdot y \quad \forall \lambda \in K, \forall x, y \in V$
- $(\lambda \cdot \beta) \cdot x = \lambda \cdot (\beta \cdot x) \quad \forall \lambda, \beta \in K, \forall x \in V$
- $1 \cdot x = x \quad \forall x \in V.$

EXEMPLE

- K -corp comutativ, $K^m = \{a_1, a_2, \dots, a_m\}$ $a_i \in K \quad \forall i = 1, m$
- Vectori în plan
- $K[x]$ polinoame în nedeterminata X cu coeficienți în corpul K .

BAZE

DEFINIȚIE

Se numește bază a spațiului vectorial V o familie de vectori B care îndeplinește condițiile:

- B este liniar independentă
- B este sistem de generatori pentru spațiu V .

Dacă $B = \{u_1, u_2, \dots, u_n\}$ este o bază în spațiu vectorial V , atunci orice vector $x \in V$ se scrie în mod unic:

$$x = a_1 u_1 + a_2 u_2 + \dots + a_n u_n$$

Dimensiunea lui V este numărul de elemente dintr-o bază a lui V .

EXEMPLE

- În K^n : $\{l_1, l_2, \dots, l_n\}$ - bază în K^n , d.m. bază canonică a lui K^n dacă $\dim K^n = n$ și orice sistem liniar independent din K^n are mai puține sau același nr. de elemente.

SUBSPĂȚII VECTORIALE

DEFINIȚIE

O submultime nevidă $U \subset V$ d.m. subspațiu vectorial al lui V dacă operațiile algebrice de pe V induc pe U o structură de K -spațiu vectorial.

TEOREMĂ

Dacă U este o submultime a K -spațiului vectorial V , atunci următoarele afirmații sunt echivalente:

- U este subspațiu vectorial în V

$$\forall x, y \in U \text{ avem } \begin{cases} \bullet x + y \in U & \forall x, y \in U \\ \bullet \alpha x \in U & \forall \alpha \in K \end{cases} \quad \begin{matrix} x+y \in U \\ \forall x, y \in U \end{matrix} \quad \begin{matrix} \alpha x \in U \\ \forall \alpha \in K, \forall x \in U \end{matrix}$$

EXEMPLE

- Mult. polinoamelor cu coeficienți reali de grad n , $\mathbb{R}[x]$ = reprez. subspațiului vectorial al spațiului vectorial al polinoamelor cu coeficienți reali.
- Mult. matricelor simetrice de ordinul n este un subspațiu al multimii matricelor pătratice de ordinul n .
- Mult. V este subspațiu în V , numit subspațiu nul al lui V . Orice subspațiu diferit de spațiu vectorial V și de subspațiu nul s.a. reprezintă proprietate.

SPĂȚIU AFIN**DEFINIȚIE**

Eie o mulțime amorfă A , nevidă, cu elemente numite puncte, iar V un spațiu vectorial peste corpul comutativ K . Dacă aplicația $\varphi: A \times A \rightarrow V$ are următoarele proprietăți:

- $\varphi(A, B) + \varphi(B, C) = \varphi(A, C)$
- $\exists$ un punct O din A , a.i. φ_O e o bijecție atunci tripletul (A, V, φ) se va numi spațiu afin, iar φ se va numi structură afină.

TEOREMĂ

Eie tripletul (A, V, φ) . Dacă (A, V, φ) este un spațiu afin, atunci oricare ar fi o submulțime din A , aplicația $\varphi_B: A \rightarrow V$ e o bijecție

EXEMPLU

Planul și spațiu geometric euclidian sunt spații affine peste spațiile vectoriale ale vect. liberi asociate.

SUBSPATIU AFIN

DEFINIȚIE

Eie $A = (X, \vec{x}, \emptyset)$ un spatiu afin peste K . Orbelelele
time $Y \subset X$ s.m. subspatiu afin al lui X dacă $Y = \emptyset$
sau dacă $Y \neq \emptyset$ și există un subspatiu liniar V al
lui $\vec{x}$ a.i. $\emptyset(V \times V) \subset Y^2$ și $(Y, V, \emptyset|_{V \times V})$ este un
spatiu afin.

• ec. Vechi: $\vec{r} = \vec{r}_0 + t\vec{v}$, $t \in \mathbb{R}$

• ec. canonice: $\frac{x_1 - 2}{3} = \frac{x_2 + 1}{-7} = \frac{x_3 + 3}{4} = \frac{x_4 - 5}{-2}$

• ec. parametrică

$$\begin{cases} x_1 = 2 + 3t \\ x_2 = -1 - 7t \\ x_3 = -3 + 4t \\ x_4 = 5 - 2t \end{cases} \quad t \in \mathbb{R}$$

II APLICAȚII LINIARE

DEFINIȚIE

Fct $f: V \rightarrow W$ s. m. aplicație liniară dacă:

① f este aditivă ($f(\bar{x} + \bar{y}) = f(\bar{x}) + f(\bar{y}), \forall \bar{x}, \bar{y} \in V$)

② f este omogenă ($f(\lambda \bar{x}) = \lambda f(\bar{x}) \forall \lambda \in K, \forall \bar{x} \in V$),

unde V și W sunt două spații vectoriale peste K .

Din ①, ② $\Rightarrow f(\lambda \bar{x} + \beta \bar{y}) = \lambda f(\bar{x}) + \beta f(\bar{y})$

CONDIȚIA DE LINIARITATE

EXEMPLE

- $f: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^{n-1}$

$$f(x) = (x^1 + x^2, x^3 \dots x^n) \quad \forall x = (x^1, x^2, \dots, x^n) \in \mathbb{R}^n.$$

Aplicația f este o aplicație liniară.

- $1_V: V \rightarrow V, 1_V(\bar{x}) = \bar{x}, \forall \bar{x} \in V$ e o aplicație liniară numită aplicația identică

- Euclidiană $f: \mathbb{R}_3[x] \rightarrow \mathbb{R}_2[x]$, definită prin $f(p) = p'$ pentru orice $p \in \mathbb{R}_3[x]$ e o aplicație liniară. p' - polinomialul asociat derivatei funcției asociate polinomului p .

- $f: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2, f(x) = (2x_1 + x_3, 3x_2) \quad \forall x = (x_1, x_2, x_3)$.

Ca f să fie o aplicație liniară trebuie să verifice:

$$f(\lambda x + \beta y) = \lambda f(x) + \beta f(y) \quad \forall \lambda, \beta \in \mathbb{R}, \forall x = (x_1, x_2, x_3) \\ \forall y = (y_1, y_2, y_3).$$

$$\text{Deci } f(\lambda x + \beta y) = (2(\lambda x_1 + \beta y_1) + \lambda x_3 + \beta y_3, 3(\lambda x_2 + \beta y_2)) \\ = (\lambda(2x_1 + x_3) + \beta(2y_1 + y_3), 3\lambda x_2 - 3\beta y_2)$$

$$f(0, 1, 0) = \begin{pmatrix} 0 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix} = 0 \cdot \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} + 2 \cdot \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} + 1 \cdot \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} \quad \text{Deci matricea apl. } f \text{ este: } \begin{pmatrix} 2 & 0 & 1 \\ 0 & 3 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$f(0, 0, 1) = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -2 \end{pmatrix} = 1 \cdot \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} + 0 \cdot \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} + (-2) \cdot \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} \quad \text{într-o perche de base canonice: } A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 2 & 2 & 0 \\ 0 & 1 & -2 \end{pmatrix}$$

ENDOMORFISMUL SPATIULUI VECTORIAL

DEFINIȚIE

Ei (U, K) și (V, K) spații vectoriale.

Aplicația $f: U \rightarrow V$ sănătău morfism de spații vectoriale (aplicație liniară) dacă respectă condiția de liniaritate

$$f(\alpha x + \beta y) = \alpha f(x) + \beta f(y)$$

pentru orice $x, y \in U$ și orice $\alpha, \beta \in K$.

- Notăm prin $L_K(U, V)$ sau $\text{Hom}_K(U, V)$ multimea

tutelor morfismelor $f: U \rightarrow V$.

Dacă $U = V$ atunci f sănătău endomorfism al lui V .

EXEMPLE

- Să se determine endomorfismul $f: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ astfel încât $f(1, 1, 1) = (0, 0, 0)$; $f(1, 0, 0) = (3, 1, 0)$ și $f(0, 0, 1) = (1, 2, 0)$.
Avem $v_1 = (1, 1, 1)$; $v_2 = (1, 0, 0)$; $v_3 = (0, 0, 1)$ respectiv
 $w_1 = (1, 1, 1)$; $w_2 = (3, 1, 0)$; $w_3 = (1, 2, 0)$.

Se obține:

$$f(v_3) = y \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} + (x-y) \cdot \begin{pmatrix} 3 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} + (2-y) \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3x - 4y + 2 \\ x - 3y + 2z \\ 0 \end{pmatrix}$$

MATRICEA UNEI APL.

Notă: Andrei
138

LINIARE. SCHIMBAREA DE BAZĂ

Eie $f: V \rightarrow V'$ o apl. liniară între 2 spații vect.
finit generate peste același corp. comut. K .

Dacă $x_1, x_2, \dots, x_n$ este o bază în V și $x'_1, x'_2, \dots, x'_n$ este o bază în V' , și dacă se scriu în mod unic ca mărtă combinații liniare de vectori $x'_1, x'_2, \dots, x'_n$:

$$\begin{cases} f(x_1) = d_{11}x'_1 + d_{21}x'_2 + \dots + d_{n1}x'_n \\ f(x_2) = d_{12}x'_1 + d_{22}x'_2 + \dots + d_{n2}x'_n \\ \vdots \\ f(x_n) = d_{1n}x'_1 + d_{2n}x'_2 + \dots + d_{nn}x'_n \end{cases}$$

Se formează matricea:

$$A = \begin{pmatrix} d_{11} & d_{12} & \dots & d_{1n} \\ d_{21} & d_{22} & \dots & d_{2n} \\ \vdots & & & \\ d_{n1} & d_{n2} & \dots & d_{nn} \end{pmatrix} = \begin{array}{l} \text{Matricea apl. lin.} \\ f \text{ în rap. cu bazele} \\ x_1, x_2, \dots, x_n \text{ din } V \\ x'_1, x'_2, \dots, x'_n \text{ din } V' \end{array}$$

Matr. A și la rândul ei determinat de cele 2 baze.

$$\begin{aligned} \text{Dacă } (f(x_1), f(x_2), \dots, f(x_n)) &= (x'_1, x'_2, \dots, x'_n) A_1 & \Rightarrow \\ (f(x_1), f(x_2), \dots, f(x_n)) &= (x'_1, x'_2, \dots, x'_n) A_2 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow A_1 = A_2$$

III GEOMETRIE EUCLIDIANA

Nehai Alexandru
135

PLANĂ

AXIOME

- 1.) Între două puncte se poate trage o linie dreaptă.
- 2.) Orice linie dreaptă poate fi prelungită nelimitat.
- 3.) Se poate descrie un cerc de centru dat și de rază dată.
- 4.) Toate unghierile drepte sunt congruente între ele.
- 5.) Dacă o linie dreaptă, care intersectează alte două linii drepte, formează de o același parte a sa două unghieri interne având suma mai mică decât două unghieri drepte, cele două linii menționate se vor intersecta, dacă sunt prelungite, de partea în care suma unghierilor este mai mică decât două unghieri drepte.

PROPRIETĂȚI DE ÎNCİDЕНȚĂ

- 1.) Prin două puncte distincte trece o dreaptă și numai una.
- 2.) Orice dreaptă conține cel puțin două puncte.
- 3.) În orice plan, există trei puncte care nu sunt situați pe o același dreaptă.

PROPRIETĂȚI DE ORDONARE

- 1.) Dacă pct. B se găsește între pct. A și C, atunci pct. A, B, C sunt coliniare și distincte, și B se găsește între C și A.
- 2.) Dacă A, B sunt două pct. distincte, atunci F.c.p.
un pct. C astfel ca B să se găreasă între A și C.
- 3.) Dacă B se găsește între A și C, atunci A nu se găsește între C și B.
- 4.) AXIOMA LUI PASCH
Dacă A, B, C sunt 3 pct. necol. și dacă d este o drepte situată în același plan cu acarte pct., a.î. d trece printr-un pct situat între C și B, dar nu trece prin nici unul din pct A, B, C și nu trece prin nici un pct. situat între A și C, atunci d trece printr-un pct. situat între A și B.
- 5.) Fiind date trei pct. distincte și coliniare A, B, C aș. A nu este între B și C iar C nu este între A și B, cu rigurozitate pct B se va gări între A și C.
- 6.) Dacă A, B, C sunt 3 pct. necol. și dacă L, M, N sunt 3 pct a.î. L este între B și C, M este între C și A și N este între A și B, pct L, M, N nu pot fi coliniare.
- 7.) Fiind date 2 pct dist. A și B, F.c.p. un pct M situat între A și B.
- 8.) Dacă A, B, C, D sunt pct aș. B este între A și C și C este între B și D, pct B, C se vor gări între A și D.
- 9.) Dacă C este între D și A și dacă B este între A și C, atunci B este între A și D, iar C este între B și D.

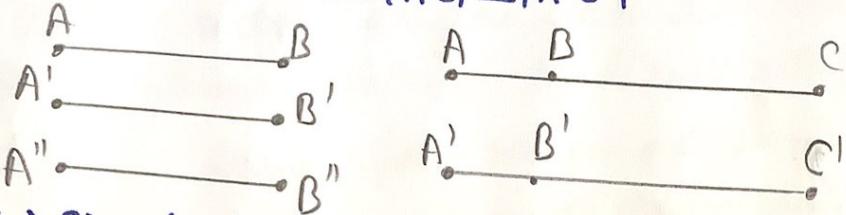
PROPRIETĂȚI DE CONGRUENȚĂ

Nehai Alexandru
134

1.) Ești s o semidreaptă cu origine O și fie $|AB|$ un segment. Există pe semidreapta s un sg. pt. M , astfel ca segmentul $|OM|$ să fie congruent cu reg $|AB|$.

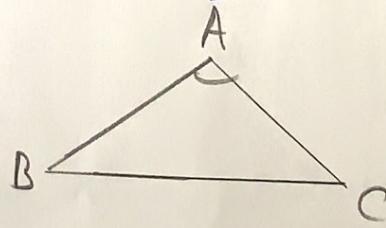
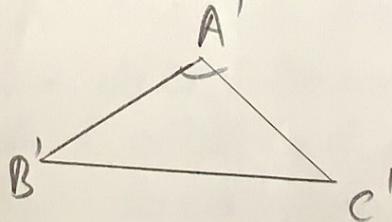
2.) Dacă $|AB|, |A'B'|, |A''B''|$ sunt 3 reg. astfel că $|AB| \equiv |A'B'|$ și $|A'B'| \equiv |A''B''|$, atunci avem $|AB| \equiv |AB|, |A'B'| \equiv |AB|$ și $|AB| \equiv |A''B''|$.

3.) Dacă avem 3 reale pt. A, B, C, A', B', C' astfel că B' re găsește între A' și C' , B re găsește între A și C și $|AB| \equiv |A'B'|$, $|BC| \equiv |B'C'|$, atunci $|AC| \equiv |A'C'|$

4.) Fieind date un unghi propriu $\hat{A}$ și o semidreaptă într-un plan p și notând prin p' unul din semiplanele limitate de reportul lui $\hat{A}$ în planul p , există o singură semidreaptă în semiplanul p' astfel că $\hat{A}$ și t să formeze un unghi congruent cu unghiiul $\hat{A}$. Orice unghi este congruent cu el însuși.

5.) Fieind date 2 triunghiuri $ABC, A'B'C'$ astfel că $\hat{A} \equiv \hat{A}'$, $|AB| \equiv |A'B'|$ și $|AC| \equiv |A'C'|$, avem și $\hat{B} \equiv \hat{B}'$.

IV GEOMETRIE EUCLIDIANA

NOHAI
134

IN SPATIU

AXIOMELE DE INCIDENȚĂ

- 1.) Prin orice două pct. trece o dreaptă.
- 2.) Prin orice două pct. dist. trece o sg. dreaptă.
- 3.) Orice dreaptă conține c.p. două pct. Orice plan conține cel puțin trei pct. necol. Există c.p. un plan.
- 4.) Prin orice 3 pct. necol. trece un plan.
- 5.) Prin orice 3 pct. necol. trece un sg. plan.
- 6.) Dacă o dr. d are două pct. distincte situate într-un plan P , atunci toate pct. dr. d sunt situate în planul P .
- 7.) Dacă două plane au un pct. comun, atunci cele două plane mai au c.p. un al doilea pct. comun.
- 8.) Există patru pct. nerituatae într-un același plan.

AXIOMELE DE ORDONARE

- 1.) Dacă un pct. B re gărește între pct. A și C , atunci pct. A, B, C sunt col. și distincte și pct. B re gărește între C și A .
- 2.) Fiind date două pct. distincte A, B există un pct C a.i. B să re găreasă între A și C .
- 3.) Fiind date 3 pct. col. și distincte A, B, C a.i. B re află între A și C , A nu re poate afla între B și C , iar C nu re poate afla între A și B .
- 4.) AXIOMA LUI PASCH

Fiind date, într-un același plan, 3 pct. necol. A, B, C și o dr. d, astfel că d să tracă printr-un pct. rituat între B și C , dar d să nu tracă prin nici unul din pct. A, B, C , dr. d va trece fie printr-un pct. rituat între A, B sau A, C .

AXIOME DE CONGRUENȚĂ

1.) AXIOMA PORTĂRII CONGRUENTE A SEGMENTELOR

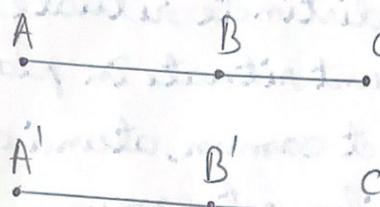
Eiind date un segment $|AB|$ și o remidreaptă s cu originea O , există pe s un pct P și numai unul, astfel ca $|AB| \equiv |OP|$.

2.) Orice segment este congruent cu el însuși.

3.) AXIOMA DE ADUNARE A SEGMENTELOR

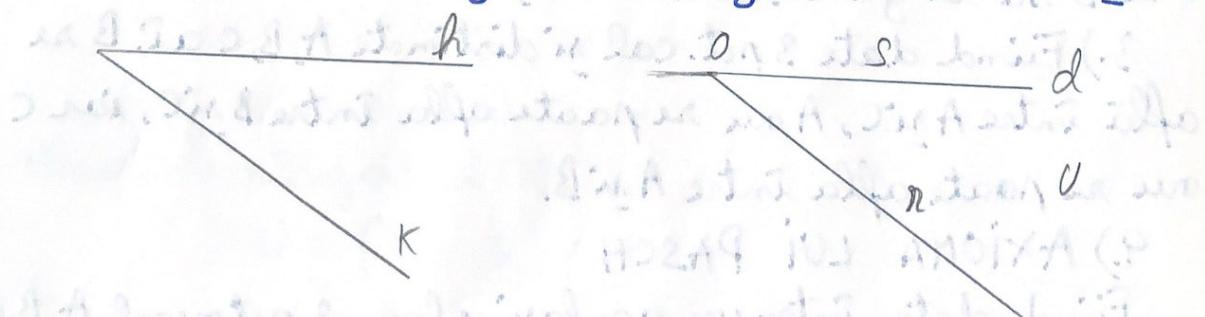
Eiind date segmentele $|AC|, |A'C'|$ și pct. $B \in |AC|$, $B' \in |A'C'|$ astfel că:

$$|AB| \equiv |A'B'|, |BC| \equiv |B'C'|, \text{ avem } |AC| \equiv |A'C'|.$$

4.) AXIOMA PORTĂRII CONGRUENTE A UNGHIURILOR

Eiind date un unghi propriu $\hat{A}$, un remiplan și limitat de dreapta d și o remidreaptă r cu originea O , există o remidreaptă r' și numai una, astfel că să avem $r \subset u$, r' să aibă originea O și $\hat{r}' \equiv \hat{A}$. Orice unghi este congruent cu el însuși.

V GRUPUL $(O(n), \times)$, $(SO(n), \times)$

Grupul ortogonal se definește astfel:

$$O(n) = \{X \in M_n(\mathbb{R}) / X \cdot X^t = I_n\}$$

Grupul ortogonal formează o structură de grup în $GL(n; \mathbb{R})$. Astfel, dacă $X, Y \in O(n)$ atunci $X \cdot Y \in O(n)$.

O caracteristică a definitiei este aceea că determinantul oricărui matrice din $O(n)$ este ± 1 . Din acest motiv grupul ortogonal are două componente conexe și poate fi exprimat prin relația:

$$O(n) = SO(n) \cup O^-(n),$$

unde:

$$\begin{aligned} SO(n) &= \{X \in O(n) / \det X = 1\} \\ &= \{X \in M_n(\mathbb{R}) / X \cdot X^t = I_n, \det X = 1\} \end{aligned}$$

D.m. grupul rotatiilor și este subgrup în $O(n)$.

$$\begin{aligned} O^-(n) &= \{X \in O(n) / \det X = -1\} \\ &= \{X \in M_n(\mathbb{R}) / X \cdot X^t = I_n, \det X = -1\} \end{aligned}$$

este cealaltă componentă conexă a lui $O(n)$
și nu formează grup în $O(n)$

Grupul ortogonal $O(2)$ se definește astfel:

$$O(2) = \{X \in M_2(\mathbb{R}) / X \cdot X^t = I_2\}$$

Eie $X = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \in M_2(\mathbb{R})$:

$$\text{Atunci } X \cdot X^t = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a & c \\ b & d \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a^2 + b^2 & ac + bd \\ ca + db & c^2 + d^2 \end{pmatrix}$$

Dar condiția $x \cdot x^t = I_2$ impune satisfacerea următorului sistem de ecuații:

$$\begin{cases} a^2 + b^2 = 1 \\ c^2 + d^2 = 1 \\ ac + bd = 0 \\ ca + db = 0 \end{cases}$$

de unde rezultă că $\exists \varphi, \theta \in [0, 2\pi)$ astfel încât

$a = \sin \varphi, b = \cos \varphi, c = \sin \theta, d = \cos \theta$ verificând o relație: $\cos(\varphi - \theta) = 0$. Rezultă că $\varphi - \theta \in \left\{ \pm \frac{\pi}{2}, \pm \frac{3\pi}{2} \right\}$

Așa că avem că:

$$a = \sin\left(\theta \pm \frac{\pi}{2}\right) = \mp \cos \theta$$

$$b = \cos\left(\theta \pm \frac{\pi}{2}\right) = \mp \sin \theta.$$

Deci $O(2) = \left\{ \begin{pmatrix} \cos \theta & -\sin \theta \\ \sin \theta & \cos \theta \end{pmatrix}, \theta \in [0, 2\pi) \right\} \cup$

$$\left\{ \begin{pmatrix} -\cos \theta & \sin \theta \\ \sin \theta & \cos \theta \end{pmatrix}, \theta \in [0, 2\pi) \right\},$$

unde $SO(2) = \left\{ \begin{pmatrix} \cos \theta & -\sin \theta \\ \sin \theta & \cos \theta \end{pmatrix}, \theta \in [0, 2\pi) \right\}$

ș.a.m grupul rotațiilor din plan, iar

$$O^-(2) = \left\{ \begin{pmatrix} -\cos \theta & \sin \theta \\ \sin \theta & \cos \theta \end{pmatrix}, \theta \in [0, 2\pi) \right\}.$$

În ceea ce privește dimensiunile acestor grupuri privite ca varietăți diferențiale,

$$\dim O(2) = \dim SO(2) = 1.$$

VII CUADRICE

Cuadricile sunt suprafețe algebrice de gradul al doilea, adică suprafețe ale spațiului afin euclidian tridimensional.

Prin generalizare, se poate vorbi de suprafețe n -dimensionale în spațiul cu $n+1$ dimensiuni generate de locul geometric al soluțiilor unei ecuații de gradul 2. În coord. $\{x_1, \dots, x_{n+1}\}$, cuadrica generată este definită de o ecuație algebrică de forma:

$$\sum_{i,j=1}^{n+1} x_i Q_{ij} x_j + \sum_{i=1}^{n+1} P_i x_i + R = 0$$

Care poate fi scrisă compact în rotație matricială:

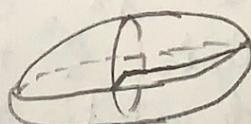
$$X Q X^T + P X + R = 0$$

unde $X = \{x_1, \dots, x_{n+1}\}$ e o matrice vector linie, X^T e transpusul lui X , Q e o matrice $(n+1) \times (n+1)$, P e un vector linie $(n+1)$ -dimensional, iar R e o constantă scalară. Valoarea Q, P și R sunt de obicei nr. reale sau complexe.

În planul euclidian cuadricile au o rangură dim. $(n=1)$ adică sunt linii curbe. Aceste cuadrici sunt identice cu recturiile conice și sunt cunoscute sub numele de conice.

CUADRICE NEDEGENERATE

Eliipsoid $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} + \frac{z^2}{c^2} = 1$

Sferoid $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{a^2} + \frac{z^2}{b^2} = 1$

Sferă $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{a^2} + \frac{z^2}{a^2} = 1$

Paraboloid elliptic $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} - z^2 = 0$

Paraboloid de rotație $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{a^2} - z^2 = 0$

Paraboloid hiperbolic $\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} - z^2 = 0$

Hiperboloid cu pârâie $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} - \frac{z^2}{c^2} = 1$

Hiperboloid cu două părâie $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} - \frac{z^2}{c^2} = -1$

CUADRICE DEGENERATE

Con $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} - \frac{z^2}{c^2} = 0$

Con de rotație $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{a^2} - \frac{z^2}{c^2} = 0$

Cilindru eliptic $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$

Cilindru de rotație $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{a^2} = 1$

Cilindru hiperbolic $\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$

Cilindru parabolic $x^2 + 2ax = 0$

VIII CONICE

O conică este curba care rezultă prin intersecția unui plan cu un con.

REPREZENTAREA ÎN COORD. CARTEZIENE

Conicele sunt mult. pct. care satisfac:

$$Ax^2 + Bxy + Cy^2 + Dx + Ey + F = 0$$

Așa că:

- $B^2 - 4AC < 0$, ec. repr. a elipsă
- $A = C$; $B = 0$, ec. repr. un cerc
- $B^2 - 4AC = 0$, ec. repr. o parabolă
- $B^2 - 4AC > 0$, ec. repr. a hiperbolă
- $A + B = 0$, ec. repr. a hiperbolă dreaptă

Cerc $x^2 + y^2 = a^2$ $a \cos \theta, a \sin \theta$

Elipsă $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$ $\cos \theta, b \sin \theta$

Parabolă $y^2 = 4ax$ $at^2, 2at$

Hiperbolă $\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$ $a \sec \theta, b \operatorname{tg} \theta$
 $(\pm a \cos \theta, b \sin \theta)$

BIBLIOGRAFIE

- 1.) Matematică - manual pentru clasa a IX-a
Geometrie și trigonometrie - K. Teleman
- 2.) Matematică - manual pentru clasa a X-a
Geometrie și trigonometrie - K. Teleman
- 3.) Algebra liniară, Geometrie analitică - Universitatea
Alexandru Ioan Cuza - Oana Comăntinescu.
- 4.) Algebra liniară și geometrie analitică și
diferențială - Codrula Chis